

荷 马

奥德赛

第十三至十八卷

荷 马

奥德赛

第十三至十八卷

王焕生 译

上海译文出版社 上海人民出版社

荷 马

奥德赛

北京世纪文景文化传播有限公司 出品

目 录

第十三至十八卷

533	第十三卷	奥德修斯幸运归返难辨故乡土
569	第十四卷	女神旨意奥德修斯暗访牧猪奴
613	第十五卷	神明感召特勒马科斯脱险避庄园
659	第十六卷	父子田庄相认谋商惩处求婚人
699	第十七卷	奥德修斯求乞家宅探索行恶人
749	第十八卷	堂前受辱初显威能制服赖乞丐
784	译者注	

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

奥德赛

XIII - XVIII

第十三至十八卷

ΙΛΙΑΔΟΣ Ν

Ὦς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.

τόν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·

“ὦ Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,

5 ὑψερεφές, τῷ σ' οὐ τι παλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.

ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφιεμένος τάδε εἶρω,

ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα οἶνον

αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' αἰδοῦ.

10 εἴματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῷ

κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα

δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·

ἄλλ' ἄγε οἳ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα

ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον

15 τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἔνα προικὸς χαρίσασθαι.”

ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.

第十三卷

奥德修斯幸运归返难辨故乡土

奥德修斯说完，大家一片静默不言语，
在幽暗的大厅深深陶醉于听到的故事。
阿尔基诺奥斯终于开言对他这样说：
“奥德修斯，你既然来到我的巍峨的、
铜门槛的宫宅，我想你不会复归原途，
重新飘泊返家园，既然你已历经苦难。 5
现在我要向你们每个人提出建议，
你们经常在我的官邸尽情地呷饮
积年的闪光酒酿，聆听美妙的歌咏。
精制的箱笼里已经为客人备好衣服、 10
工艺精巧的金器和各式其他礼物，
它们均为费埃克斯老人们馈赠。
我们再赠送客人一只巨鼎和大锅，
所需费用我们可以从百姓中征收，
因为我们难负担馈赠这样的厚礼。” 15

阿尔基诺奥斯的话博得大家的赞赏。

- οί μὲν κακκεῖοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 νῆαδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
 20 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
 αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἑταίρων
 βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὅποτε σπερχοῖατ' ἔρετμοῖς.
 οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
- τοῖσι δὲ βουὴν ἱέρουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
 25 Ζηνὶ κελαινεφείῃ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
 μῆρα δὲ κῆαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
 τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος αἰοιδός,
 Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 πολλὰ πρὸς ἥελιον κεφαλὴν τρέπε παμφανώοντα,
 30 δύναι ἐπειγόμενος· δῆ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
 ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
 νεῖον ἄν' ἔλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
 ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυσεν φάος ἡελίοιο
 δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
 35 ὥς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυσεν φάος ἡελίοιο.
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηῦδα,
 Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφασκόμενος φάτο μῦθον·
 Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοῖ·
 40 ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
 ὀλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν

人们纷纷返回自己的家宅安眠，
 当那初升的有玫瑰色手指的黎明呈现时，
 他们来到船只旁，带来结实的铜器皿。
 神圣的阿尔基诺奥斯王上亲自登上船， 20
 把礼物安放在长凳下面，免得它们
 妨碍同伴们行动，有碍他们划桨。
 人们又回到阿尔基诺奥斯王宫饮宴。

神圣的阿尔基诺奥斯为众人把牛祭献
 主宰万物的集云神、克罗诺斯之子宙斯。 25
 人们焚烧腿肉，享受丰盛的饮宴，
 那位神妙的歌人在他们中间歌唱，
 就是深受人们尊重的得摩多科斯。
 奥德修斯不断抬头观望高照的太阳，
 希望它快快降落，因为他急欲启程。 30
 如有人盼望晚餐，跟随两条褐色牛，
 整日里拖着坚固的犁铧翻耕田地，
 终于如愿地看到太阳的光辉下沉，
 能回家准备晚饭，拖着疲惫的双腿；
 太阳光辉西沉也这样合奥德修斯的愿望。 35
 他立即对喜好划桨的费埃克斯人说话，
 特别是对阿尔基诺奥斯开言表心愿：
 “阿尔基诺奥斯王，全体人民的至尊，
 请奠酒送我安全归返，祝诸君康安。
 我心中希望的一切现在都已成现实： 40
 归返和心爱的礼物。愿乌拉诺斯的后裔神
 让它们为我带来吉祥，愿我能抵家园，

νοστήσας εὐροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
 ὕμεις δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
 45 κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
 παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἶη. ”

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἡδ' ἐκέλευον
 πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
 καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
 50 Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
 πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Δίι πατρὶ
 τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἔην ἐς πατρίδα γαῖαν. ”

ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
 νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν
 55 ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοῖ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων· ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 “Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας
 60 ἔλθῃ καὶ θάνατος, τὰ τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
 αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ
 παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῇ. ”

ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
 τῶ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
 65 ἡγείσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
 Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῶας ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,

见到高贵的妻子和家人们康健无恙。
愿在座诸君能令你们高贵的妻子
和孩子们欢悦，愿神明们惠赐你们
诸事如意，人民免遭一切不幸。” 45

他这样说完，赢得众人的一致称赞，
吩咐送客起程，因为他说话很得体。
阿尔基诺奥斯王上对传令官这样说：
“潘托诺奥斯，你用调缸把蜜酒调匀，
分斟厅里众宾客，对父宙斯作祭奠，
送这位客人返回他自己的故土家园。” 50

他这样说完，潘托诺奥斯掺好蜜酒，
来到身旁分斟众宾客，大家祭奠
拥有广阔天宇、幸福常乐的众神明，
在座位把酒酌。这时神样的奥德修斯
站起身来，把双重杯递到阿瑞塔手里，
开言对她说出有翼飞翔的话语：
“尊敬的王后，我祝愿你永远幸福，
直至凡人必须经历的老年和死亡降临。
我这就启程，祝愿你在这宫邸和孩子们、
全体人民、阿尔基诺奥斯王欢乐共享。” 60

神样的奥德修斯这样说完，跨出门槛，
阿尔基诺奥斯王命令传令官前行，
带引他前往大海岸滩，快船旁边。
阿瑞塔也派遣数名女侍随他前往， 65

τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἡδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὅπασσε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλη σῆτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.

- 70 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν,
αἶψα τὰ γ' ἐν νηϊ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρώσιν ἅπασαν·
καδ' δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὖδοι,
75 πρυμνῆς· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοις.
εὐθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
80 νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ', ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης,
ὕψος' αἰερόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
ὥς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν αἰείρετο, κύμα δ' ὀπισθε
85 πορφύρεον μέγα θυε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἰρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
ὥς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μῆδε' ἔχοντα·
90 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμόν
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγείνᾳ τε κύματα πείρων,
δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὐδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.

让其中一个携带干净的披篷和衣衫，
吩咐另一个守护那结实的箱笼同行，
第三个女侍提着食品和暗红的酒酿。

当他们来到大海岸滩，船只旁边， 70
高贵的水手们接过物品，人们提来的
饮料和食物，把它们放进空心船里，
给奥德修斯把松软的褥垫和亚麻罩单
铺在空心船的甲板上，让他安稳睡眠。
奥德修斯登上快船，安稳地躺下， 75
船员们各自挨次在桨位上纷纷坐好，
从凿成通孔的岩石上解下泊船的缆绳。
船员们支持住身体，举桨划动海水，
深沉的睡眠降落到奥德修斯的眼帘，
安稳而甜蜜地睡去，如同死人一般。 80
有如广阔平原上四匹迅捷的快马，
它们并驾受皮鞭不断地鞭策驱赶，
四蹄腾离地面，迅速向前奔驰；
船只后艄也这样腾起于喧嚣的大海，
紫色的巨浪推拥着船只高高扬起。 85
快船不受阻碍地迅速向前飞驰，
飞禽中最快的鹞鹰也难把它追赶。
快船就这样冲破海浪快速航行，
载着神明一般的足智多谋的英雄，
他曾忍受过无数令人心碎的艰辛， 90
经历过各种战斗和凶恶的狂涛骇浪，
现在正安稳地睡去，忘却了往日的苦难。

Εὐτ' ἀστήρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς ἠριγενεΐης,
 95 τῆμος δὴ νήσω προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.

Φόρκυνος δέ τις ἐστί λιμὴν, ἀλίοιο γέροντος,
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
 ἄκται ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπτηῦιαι,
 αἷ τ' ἀνέμων σκεπώσι δυσαιῶν μέγα κῦμα
 100 ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
 νῆες εὖσσελμοι, ὅτ' ἂν ὄρμου μέτρον ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη,
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων αἰ νηϊάδες καλέονται.
 105 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆς ἔασιν
 λαῖνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ' ἴστοι λίθιοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
 φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ιδέσθαι·
 ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύνω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
 110 αἰ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
 αἰ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ τι κείνη
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἐστί.

Ἐνθ' οἳ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
 ἠπειρῶ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἡμισυ πάσης,
 115 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετῶν·
 οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες εὐζύγου ἠπειρόνδε
 πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν

当那颗最最明亮的星辰，那颗预告
破晓的透明光辉的星辰升起的时候，
那条惯于航行的船只来到海岛前。 95

海港福尔库斯以海中老人的名字命名，
在伊塔卡地域，有两片高耸的悬崖，
陡峭突兀地矗立，沉入港湾两面，
挡住逆向的狂风从外掀起的巨浪，
建造精良的船只驶抵港里的泊位， 100
可以不用锚链羁绊地在港内停泊。
港口崖顶有棵橄榄树枝叶繁茂，
港口附近有一处洞穴美好而幽暗，
那是称作涅伊阿德斯的^[1]的神女们的圣地。
那里有调酒用的石缸和双耳石坛， 105
群群蜜蜂在那里建造精美的巢室。
那里有长长的石造机杼，神女们在那里
织绩海水般深紫的织物，惊人地美丽，
还有永远流淌的水泉。入口有两处，
一处入口朝北方，凡人们可以进出， 110
南向入口供神明出入，任何凡人
无法从那里入洞，神明们却畅通无阻。

水手们知道那海港，便把船只驶进。
船只向岸边驶去，一半竟冲上岸滩，
由于船员们双臂强劲，船行太迅疾。 115
船员们离开座凳坚固的船只登岸，
首先把奥德修斯从空心船上抬下，

- αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγῃ σιγαλόεντι,
 καδ' δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
 120 ἐκ δὲ κτήματ' αἶψαν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
 ὥπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
 καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 ἐκτὸς ὁδοῦ, μὴ πῶς τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
 πρὶν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
 125 αὐτοὶ δ' αὐτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων
 λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
 πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
 “Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 τιμῆεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν,
 130 Φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης.
 καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
 πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
 οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηϊ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 135 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλις ἐσθῆτά θ' ὕφαντήν,
 πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 εἷ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληϊδος αἴσαν.”
- τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 140 “ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες.
 οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἶη
 πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμήσιν ἰάλλειν.
 ἀνδρῶν δ' εἷ πέρ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἶκων